

## מסורת הש"ס

## הגהות הב"ח

(ח) רש"י ד"ה צאִילֶנֶת וכו' ולא צמיל ליה היקף קמא תא"מ וי"ב ס"א משם קמא: (צ) ד"ה הרחיק וד"ה הרעילה ממהלך הד"א: (א) ד"ה המי גרסינן וכו' על גובה התל הרעיל הואיל והדר צ"ל והד"א: (ד) תום' וצ"ל מלך דשרי וכו' ובשביל דמיי מן ביה, [ובס"א הגי' וכו"ס צמיל דלית כו']

## גליון הש"ס

גמ' קרפף בית שלש  
יקירה בו בית סאת. ע'  
לקמן דף 5 ע"א תוס' ד"ה  
אלא שתי:

מוסף רש"י

[illegible]

## רבינו חננאל

מאן דשרי דהא לית בה  
דירורין וכחצר סמיא. ומאן  
דירורין גזר דילבא מיתב  
בה דירורין. וק"ל היילכתא  
מאן דמיקול ושרי ולא  
כחצר דלירורין. וכבר  
פירשנוהו למעלה א'  
(ורחבה) (ורחבה)  
דרכים הוא (ולא) [דלא]  
חישישין. אבל ברחבה  
דיבדי זימני דממליך  
ויבדי בתי ודירי בה דירורין.  
קריפין יתר מביט סמיא  
שלמא הוקף לרירה ובא  
למעטו באילנות לא הוי  
מערטן]. דהא לא נטיעת  
אילנות בחצר כחצר דמו  
בדמרון. עמוד גבוה'  
סמיאם ורחב' ד' סמיאם

דליות זה דיוורין. שיאסרו על בני מבז  
ובני שביל לא אסרי עלה דהוי כחזר ק  
מותרת וקטנה אסורה ושביל לא מתק  
מועיל לשביל דעלמא: באילנות לא הוי  
אילנות ולא בטיל ליה (6) היקף קמא:

בנה בו עמוד. ואפילו באמצע ובק  
נתמעט מצית קאחים: פחוס מג'.  
טפחים אפי' נתמעט מצית קאחים  
כמאן דליחיה דמי: דהא נפקא ליה  
מסורס לצוד. כלומר דהא חשיב ליה  
ג' בעלמא למיפח מתורת לצוד הלכך  
ה"ל חשיב ולא כציל: מרחיק מן כחול.  
ר' קרפ' ד' טפחים ועשה מכוסה.  
(ג) לדירה: הועיל מחיה זו להיות היקף  
חדש והו' פתח ולצבוק הוקף: פחוס מג'  
לא הועיל. דהוי כמחיה על גבי מחיה.  
ולא כנתמעט מצית קאחים מיירי מדלא  
נקט מיעוט ואינו מיעוט דאי נתמעט  
ודאי הו' מיעוט שאפילו הוסיף על עובי  
הכתלים עד שנתמעט ספיר דמי  
לצבוק למאן לא למיחיה פתח ולצבוק הוקף  
מיירי: מני לקווא. להך פלוגתא  
לדעיל ואמר דבשלשה דנפח ליה ממורת

ללצוד כולוהו מודו דעמודד הוי מיעוט  
וומחיה הויא מחיה לדירה ולא  
כמוסוף ובפחות משלשה פלוגי:  
טעם ציטע. והוסף על עובי הכתלים  
עד שנתמעט. והאי לאו רבה בר  
שימי קאמר לה אלל מחילת צנפני  
בפשיה היא: ויכול לעמוד. הטיט  
בצפני עצמו שעשוי צבועי שאפילו  
ינטל כותל הראשון יכול זה לעמוד:  
ההו מיעוט ולא הוי מיעוט גרם הכא:  
הרהיק מן הפל. שבקרקף יש מן  
התל עד המחיה יותר מבית סאתים  
הרבה ועשה מחילה לדירה אלל התל  
בצרחוק ד' טפחים ועדין יש יותר  
מבית סאתים צין ישנה לחדשה אלל  
זו לדירה עשאה: הועיל. והכל מותר:  
לא הועיל. דהויא מחילה על גבי  
מחילה: וחד אמר הועיל. דקסבר  
מחילה ע"ג מחילה מהניא להיות  
היקף לדירה: צנכסי הגר. שמת  
וראין לו יורשין אין זו חזקה לקנות  
וראם צא אשר חזקין צדן קנה  
האחרון: צנכ. כגון לעיני היקף  
לדירה שבמחילה היתה מחילה הוגנת  
אלל שלא הוקפה לדירה: הכי גרסינן  
מומדי ל' רב ששם ששם עשה מחילה  
על התל ולא גרס' על שפת. והכי  
פ"י אף על גב דפליג ואמר דלא  
מישתרי קרקף צהכי היינו טעמא  
שדבר בקרקף צבור מחילת  
המתחנות דר אלל אלל סאה תל  
יותר מבית סאתים ועשה מחילות  
סביב עליו להשתמש על גובה התל (א):

הואיל והדר על התל דר בארץ  
מחילות העליונות ולא מהני ליה  
תחתנות מידי הלכך לאו מחילה  
גבי מחילה הגי' צעי רבה. למ"ד  
ארץ מחילה על גבי מחילה נכללו  
התחתנות בקרקע שהיה העפר  
לנכסי הגר. קא מיבעיא ליה אי לא  
ומעכשיו קני לו: דשדא ליפסא אפי'  
קא שצח. ולאו חזקה היא ואנן נעמי  
לאו איהו מחזיק ציה אללא לפת נעמי  
היא דהוה ואלא מחזיק ציה דשדא: אללא  
סאה. קירי גג: אויר קיריו מייסרו.  
קיריו מייסרו. דאמרינן פי תקרה

לכלך רשות בני מזוי הוא  
ה שפרכה לגדולה דגדולה  
ליה גזרה שמא יאמרו לחי  
נוט. דרך קרפף להיות בו

מאן דשרי דהא ליכ

מאן דשרי דהא ליכא דיורין ומאן דאמר  
זימנין דהוי בה דיורין ואתי לטלטולי \* קרפף  
יותר מבית סאתים שלא הוקף לדירה ובא  
למעטו מיעטו באילנות לא הוי מיעוט בנה  
בו עמוד גבוה עשרה ורחב ד' הוי מיעוט  
פחות מג' לא הוי מיעוט מג' ועד ד' רבה  
אמר ז' הוי מיעוט ורבא אמר לא הוי מיעוט  
רבה אמר הוי מיעוט דהא נפיק ליה מתורת  
לבוד רבא אמר לא הוי מיעוט כיון דלא הוי  
מקום ד' לא חשיב הרחיק מן הכותל ד'  
ועשה מחיצה הועיל פחות מג' לא הועיל  
מג' ועד ד' רבה אמר ז' הועיל רבא אמר  
אינו מועיל רבה אמר הועיל דהא נפיק ליה  
מתורת לבוד רבא אמר אינו מועיל כיון דלא  
הוי מקום ד' לא חשיב רב שימי \* מתני  
לקולא טח בו מיט ויכול לעמוד בפני עצמו  
הוי מיעוט אינו יכול לעמוד בפני עצמו רבה  
אמר ז' הוי מיעוט רבא אמר ח' לא הוי מיעוט  
רבה אמר הוי מיעוט השתא מיהא קאי רבא  
אמר לא הוי מיעוט כיון דלא יכול למיקם  
בפני עצמו לא כלום הוא הרחיק מן התל  
ד' ועשה מחיצה הועיל פחות מג' או על  
שפת התל רב חסדא ורב המנונא חד אמר  
הועיל אחד אמר לא הועיל תסתיים דרב  
חסדא אמר הועיל דאתמר העושה מחיצה  
על גבי מחיצה אמר רב חסדא בשבת הועיל  
ז' לנכסי הגר לא קנה ורב ששת אמר ז' אף  
בשבת נמי לא הועיל תסתיים אמר רב חסדא  
ומודה לי רב ששת ח' שאם עשה מחיצה על  
התל שהועיל מאי טעמא הואיל ובאוויר  
מחיצות העליונות הוא דר בעי רבה בר בר  
חנה נבלעו מחיצות התחתונות והעליונות  
קיימות מהו למאי אי לנכסי הגר היינו  
דירמיה ביראה \* דאמר ירמיה ביראה אמר  
רב יהודה ח' האי מאן דשדא ליפתא \* אפילא

דארעא דגד ואתא ישראל אחרינא רפא בה  
מ"ט בעינא דשדא לא קא שבח כי קא שבח  
לענין שבת הוי מחיצה הנעשה בשבת <sup>א</sup> ותני  
בשוגג בין כמזיד שמה מחיצה לאו איתמר ע  
לזרוק אבל לטלטל אסור כי איתמר דרב נחמ  
דעברא מחיצה על גבי מחיצה בנכסי הגר או  
אתא לקמיה דרב נחמן אוקמה בידיה אתת  
לה מאי איעביד לך דלא מחזקת כדמחזקי א  
בית סאה <sup>ב</sup> רבא אמר אייר קירויי מייתרו ו  
מייתרו לימא <sup>א</sup> רבא ורבי זירא בפלוגתא דרב  
אכסדרה בבקעה רב אמר <sup>ב</sup> מותר לטלטל בכ  
אלא בד' אמות רב אמר מותר לטלטל בכול  
ושמואל אמר אין מטלטלין אלא בארבע אמות

ומיחורו ונחצט הכותל צבת אחת בשבת ולא נפל אל  
 דם אחר והחזיק בהן עד שנבלעו התחטויות ונמלא  
 נטע לפת בגומא שמלא ברכקע הגר ולא חפרה הו  
 ידע ופך כל שאות תנן (ב"ב 97 ע"ג) מיד דמתי  
 שבה ואיל. והלא נמי כיון דבשעתא דהחזיק לאו חזי  
 גינן שבת. אי משתרי צעליות שהיו צטילות עד ע  
 וזה המקורה ממשבא בדי אידך כאליו לא קירורו ו  
 וסותם: אפסדרה. מקורה בגג חלק כעליות שלנו ו

ועשה פחות לא. הרחיק מן התל'ד' ועשה  
כבעה טפחים ועשה בו מחיצה לדירה  
דאין מחיצה שעשה עכשיו מבטלת  
העושה מחיצה ע"ג מחיצה בשבת

**מֵאֵן** דְּשֵׁרִי דְּחָא לֵית בִּיהַ דְּיוֹרִין. וּבִשְׂבִיל <sup>(ה)</sup> לֵית בִּיהַ דְּיוֹרִין לְדִיתָסְרוּ עֲלֵיהּ וּלְפִירוּסָא הַקּוּטֶרֶס לֵאמֹר בִּיהַ דְּיוֹרִין לֹא אֲסָרוּ עֲלֵהּ מִשּׁוּם גִּיפּוּסִי: **וּמֵאֵן** דְּאֲסָרוּ זִימְנִין דְּאֵית בִּיהַ דְּיוֹרִין. שְׁהִנְתִּים שֶׁאֵלֶּל הִרְחֵצָה יִפְתָּחוּ מִצְתֵיהֶן לִרְחֵצָה וְיִאֲסְרוּ הִרְחֵצָה עַל צִי מִתָּא לְהוֹצִיא צֵה כְּלִים שֶׁצִּבְּתוּ בְּחוּכָה וּמִשּׁוּם הִכִּי אֲסָרוּ לְטַלֵּל מִמֶּתָא לִרְחֵצָה דְּשִׁמְחָ יִטְלַטְלוּ גַם לְאַחַר פְּתִיחַת דְּהוֹרִין בְּלֹא עֵירוּב כְּמוֹ עֵתָּה אֲבָל לְרֵצָה גּוֹפִיָּה שֶׁיִּשְׂרֵי שֶׁבִּיהַ אֵף לֹא אֲסָרוּ שִׁפְתוֹ מִמֶּתָּא לְטַלֵּל כְּלִים שֶׁצִּבְתוּ בְּחוּכָה:

**שָׁמַע** עָשָׂה מַחֲצִיזָה עַל שֵׁפֶת הַחַלְשָׁהוּעִיָּה. רַשִׁי לֹא גִרִים עַל שֵׁפֶת הַחַלְשָׁה דְּהוּא מְשַׁמֵּעַ לְאוֹתָם הַגִּרִּים לִמְטָה אֲלֵלָא גִרִּים עַל הַחַלְשָׁהוְהוּעִיל לְאוֹתָם הַדֵּרִיס עַל הַחַלְשָׁהוּמִיָּהוּרִיךְ לִפְרֹשׁ דְּמִיָּיר עַל שֵׁפֶת הַחַלְשָׁה הַרְחִיקוּ ד' מִן הַשֵּׁפֶת אִין עַם חִדּוּשׁ דְּהִכִּי נִמְי לִמְטָה אִם הַרְחִיק הוּעִיל:  
**אֲכַסְדֵּרָה** בְּנִקְעָה. רַשִׁי פִירֵשׁ לָקֵטֵן  
פְּרוּזָה מֵאֲרֻצָּה רְחוּמָתָה וְהַשְׁמָא אִמִּי שְׂפִיר הָא דִּנְקֵט צִנְקָה שְׁאִין

שם מחילות ואלה נקט בחזר וגרס לקמן בפרק כל גגות (דף נז.) דמשי שמואל אדשמואל כי לית ליה ג' דל' אצל ג' אית ליה בלש וקסיה לפירושו דכסוכה אמרינן אדשמואל ב' שמי רוחות זה כנגד זה לא אמרינן פי תקרה יורד וסותם משום דהוי כמזוי מפולג ומפרש ר"ת לאכסדרה אית לה שלשה מחילות כדאמרינן בפרק לא יחפור (ב"ב דף קט:) עולם דומה לאכסדרה ורוח כפונת איהי מסוככת וגרס בפרק כל גגות (לקמן דף נז:) כי לית ליה שלשה אצל ג' אית ליה פירוש שיש ג' מחילות ומעט מן הרביעית ורב אית ליה פי תקרה יורד וסותם אפי' בשמי מחילות וזה שלא כנגד זה והא דלא נקט אכסדרה בחזר משום דסתם אכסדרה בחזר יש לה ג' מחילות להכי נקט בקעה דלפי' כי ליכא אלא שמי מחילות אמר רב פי תקרה יורד וסותם:

שָׁרָא לִיפְתָּא <sup>ו</sup> אֶפְרָיִם  
וְאֵל אַחֲרֵינָא רֶפֶק בַּה פּוֹרְתָא בְּתֵרָא קִנִּי קָמָא לֹא קִנִּי  
קָא שִׁבְחָא כִּי קָא שִׁבְחָא מִמּוּלָא קָא מִשְׁבַּחָא <sup>י</sup> וְאֵלָא  
הִנְעִשָׁה בִּשְׁבַת <sup>י</sup> וְתִנְיָא כָּל מַחֲצִיזָה הִנְעִשָׁה בִּשְׁבַת בֵּין  
מַחֲצִיזָה לָאו אֵיתִמֵּר עָלָה אִמֵּר רַב נַחֲמָן לֹא שָׁנוּ אֵלָא  
רַב כִּי אֵיתִמֵּר דְּרַב נַחֲמָן אִמְזִיד אֵיתִמֵּר הָהִיא אֵיתִתָּא  
מַחֲצִיזָה בְּנִכְסֵי הֵנָּה אַתָּא הָהִיא גְּבֵרָא רֶפֶק בַּה פּוֹרְתָא  
וְאִשְׁתָּא בִּידֶיהָ אַתָּא אִיהִי וְקָא צוּחָא קָמִיָּה אִמֵּר  
אֵת מַחֲזֹקֶת כְּדִמְחֻזְקִי אִינְשֵׁי <sup>ו</sup> קֶרְפֵּף בֵּית שְׁלֹשׁ וְקִידָה בּו  
אוּרִיד קִירוּוִי מִיִּיתְרוּ וְרַבִּי זִירָא אִמֵּר <sup>ב</sup> אֵין אוּרִיד קִירוּוִי  
בֵּי זִירָא בְּפִלּוּגְתָּא דְּרַב וְשִׁמְוֵאל קָא מִיפְּלִגִּי <sup>ד</sup> דֵּאֵיתִמֵּר  
מִר <sup>ה</sup> מוֹתֵר לְטַלְטֵל בְּכוּלָּהּ וְשִׁמְוֵאל אִמֵּר אֵין מִטְּלַלִין  
מוֹתֵר לְטַלְטֵל בְּכוּלָּהּ אִמְרִינִי פִי תִקְרָה יוֹרֵד וְסוֹתָם  
לֵין אֵלָא בְּאַרְבַּע אֲמוֹת לֹא אִמְרִי <sup>ו</sup> פִי תִקְרָה יוֹרֵד וְסוֹתָם  
אֵי

אחת בשבת ולא נפל אלא נבלע והעליונות קיימות מהו: אי  
שנבלעו התחתונות ואנמא שאין צו אלא מחילות שעשה לו זה  
קרקע הגר ולא חפרה הוא דאי חפרה במכוש ראשון קנה: זה  
י"ב דף מ"ג. מדי דמהני הו חוקה: ממילא שבת. והאי שעתא  
דשבתא דחזיק לאו חוקה היא כי הדור הו מחילות ממילא  
נות שהיו בנילות עד עכשיו: לזרוק. לחומר: וקירה צו ציט  
איךד כאליו לא קיריהו ואכתי הו יותר מבית סאתים: אין אויר  
בגג חלק כעליות שלנו ואינו משופע והיא קירו שכל הש"ס:  
ה"י

ושמאול פליג, דאיתמר אכסדרא בבקעה רב אמר מותר לטלטל בכולה, אמרינן פי תיקה יורד ו  
ושמאול אמר אין מטלטלין בה אלא בד' אמות כרשות הרבים, לא אמרינן פי תיקה יורד ו  
תיקרה יורד וסותם, וזה המקורה נמי אמרינ' פי תיקה יורד וסותם, ואין בזה שאינו מקורה אלא  
דאמר אכסדרה ורשות הרבים רשות אחת הן אין מטלטלין בהן אלא בד' אמות וא

[illegible]

רבינו חננאל (המשך)

[illegible]